

Bemærkninger til lovforslaget

Dette lovforslag burde egentlig have været fremsat af regeringen. Det er lidt flovt, at oppositionen må fremsætte lovforslag om forhold, der rettelig henhører under en ministers embedspligt. Særlig det forhold, at der gennem de seneste år har været en række sager om borgere, der økonomisk er kommet i klemme som følge af Banestyrelsens planer om nye linjeføringer, taler for, at regeringen burde have søgt problemstillingen løst for længst gennem en generel lovhjemmel.

I et brev af 28. juli 1999 fra Banestyrelsen til Trafikministeriet anbefaler Banestyrelsen, at der skabes en generel mulighed for, at Banestyrelsen kan erhverve ejendomme i situationer, hvor der utvivlsomt skal erhverves arealer i forbindelse med etablering af anlægget, og hvor den enkelte borger af tvingende private årsager ønsker at afhænde sin ejendom. Dette lovforslag søger at efterkomme Banestyrelsens anbefaling.

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at forbedre retsstillingen for de borgere, der berøres af et ofte langstrakt projekteringsarbejde i forbindelse med nyanlæg m.v. af jernbanestrækninger. Den nuværende retsstilling indebærer, at borgere – såfremt der ikke fastsættes særlige bestemmelser om forlods overtagelse for de enkelte baneprojekter – risikerer at blive stavnsbundet til deres ejendom, idet en planlagt banestrækning på en ejendom vil indebære, at ejendommen er usælgelig. Dertil kommer, at ejendommen ikke kan belånes.

Trafikministeren har i svar af 3. januar 2000 på spørgsmål S 746 (FF s. 3137) oplyst følgende: »Udvalget om forbedret information m.v. af borgerne i forbindelse med gennemførelse af større anlægsarbejder, der afgav rapport i april 1998 anbefalede, at der i fremtidige projekteringslove indføres lignende overgangsbestemmelser. Der er ikke siden udvalget afgav sin rapport vedtaget projekteringslove på jernbaneområdet. Imidlertid er på finansloven 2000 fastsat en tekstanmærkning, der giver hjemmel til en sådan overtagelse i forbindelse med projekteringen af jernbaneanlæg København-Ringsted. Det ventes, at der i

årene 2000-2004 hvert år afsættes 2 mio. kr. til overtagelse af ejendomme i forbindelse med projektet. Efter vedtagelsen af en anlægslov på såvel vej- som jernbaneområdet beror det først og fremmest på de bevilingsmæssige muligheder, om en ejendom, efter anmodning fra en lodsejer, kan overtages forud for gennemførelsen af de ordinære ekspropriationer.« Dette lovforslag giver en utvetydig hjemmel til disse overtagelser.

Når Folketinget vedtager en anlægslov for en jernbanestrækning, er der indbygget en hjemmel til at udbetale de erstatninger, som ekspropriationer udløser, eller som taksationskommissioner fastsætter. Men i perioden, fra der opstår ønsker hos Banestyrelsen om en linjeføring, og til en anlægslov er vedtaget, er lodsejere og ejendomsejere, der er berørt af den påtænkte linjeføring, uden mulighed for at få erstatning for det tab, de vil lide ved salg af deres ejendom. Dette lovforslag søger at ændre på dette forhold til hjælp for borgerne.

I brev til Folketingets Trafikudvalg den 21. december 1999, jf. alm. del - bilag 353, skriver trafikministeren: »Jeg er imidlertid meget opmærksom på de problemer en sådan udskydelse kan give berørte borgere langs banestrækningen. Jeg har derfor i finanslovsforhandlinger lagt megen vægt på, at der blev afsat en pulje til at afhjælpe de værste gener.«

Problemstillingen er blevet særligt aktualiseret i forbindelse med København-Ringsted-projektet, hvor en række borgere igennem længere tid har måttet leve i uvished. Disse borgere har reelt været stavnsbundet til deres ejendomme. Og da den politiske beslutningsproces omkring linjeføringen trækker ud, kan disse borgere være henvist til mange års uvished og betydelige økonomiske tab.

Regeringen har i forbindelse med et ændringsforslag til finansloven for 2000 indført en midlertidig bemyndigelse for trafikministeren til forlods at overtage ejendomme, der skønnes at blive berørt i et ikke uvæsentligt omfang af København-Ringsted-projektet.

Forslagsstillerne finder det imidlertid ikke rimeligt, at berørte borgere fremover skal risikere at vente lige